

Lördagen den 5 Mars 1870.

Kammaren sammanträdde kl. 2 e. m.

Justerades sex protokollsutdrag för den 2 dennes och protokollet för den 23 sistlidne Februari.

Herr Brummer: Å Ryttnästaren Möllers vägnar får jag anhålla, att Kammaren måtte bevilja honom, som, till följd af hans hustrus nyligen inträffade död, är i behof af ledighet från riksdagsgöromålen, sådan ledighet under tre veckor, räknade från denna dag.

Uppå gjord proposition beviljade Kammaren Herr von Möller ledighet från riksdagsgöromålen under tre veckors tid, räknad från denna dag.

Herr Berg: Jag får vördsamt anhålla att, för vårdande af enskilda angelägenheter, erhålla ledighet från riksdagsgöromålen under tre veckor, räknade från nästkommande Onsdag.

Denna anhållan bifölls.

Föredrogs ånyo och bifölls Lag-Utskottets den 1 och 2 dennes bordlagda Utlåtande N:o 15, i anledning af väckta förslag om ändring i gällande föreskrifter rörande förvaltningen af omyndiges egendom.

Föredrogs ånyo Lag-Utskottets den 1 och 2 dennes bordlagda Utlåtande N:o 16, i anledning af väckta motioner om begränsning till viss tid af de förmånsrätter, som omförmålas i 17 Kap. 10 och 11 §§ Handels-balken.

Grefve

Grefve Mörner, Oscar: Den ifrågavarande motionen innehåller tvänne delar, nemligen den ena om den förmånsrätt, som är tillerkänd Kronan, kyrkor, allmänna kassor med flera, för fordringar hos uppbördsmän och föreståndare, och emot Lag-Utskottets afstyrkande Utlåtande angående denna del har jag intet att invända, men deremot har jag icke kunnat biträda Lag-Utskottets åtgärd att afstyrka bifall till äfven den andra delen af motionen, som afser bestämmande af någon viss tid, hvarinom, sedan en person upphört att innehafva en förmyndarebefattning, det åligger den fordne pupillen att för sina medel fordra redo och räkning, vid äfventyr att den i lag för förmyndaremedel stadgade förmånsrätt annars försvunnen. Efter den förändring af förmånsrätterna, som sednast egt rum, kvarstår dock omyndigs rätt till betalning hos förmyndare framför dennes oprioriterade fordringsegare, och detta synes mig riktigt, men jag kan ej finna att man derföre skall behöfva bevilja myndiga personer förmånsrätt under en möjligen lång tidrymd. Personer, som upphöra att vara omyndiga, bry sig stundom icke om att af förmyndarne begära redovisning, och då vi hafva prejudikat af Högsta Domstolen att, om förmyndaren flera år derefter gör konkurs och hans förutvarande myndling gör anspråk på att med förmånsrätt utbekomma sin då ännu hos förmyndaren inestående fordran, sådan förmånsrätt beviljas, anser jag det af motionären föreslagna stadgande icke utan skäl hafva blifvit ifrågasatt. Man inlåter sig i affärer med en person, om hvilken man vet att han ej är förmyndare, men många år derefter, då denne person gör konkurs, får man helt oförväntadt erfara, att en fordringsegare finnes, som för sin fordran har förmånsrätt, derföre att denna fordran utgör förmyndaremedel, som ännu ej blifvit redovisade. Jag frågar, kan detta vara rätt? Skulle jag döma af Kammarens beslut vid sistlidne riksdag, då fråga var om förmånsrätt för kommunalutskylder, tror jag att Kammararen skulle vara benägen anse en sådan lagstiftning felaktig. Man afslog då förslaget om förmånsrätt för nämnda slags utskylder just på den grund, att man icke ville öka antalet af de så kallade tysta förmånsrätterna, och nu vill man bibehålla äfven det uppenbara missbruket af en sådan tyst förmånsrätt. De skäl Lag-Utskottet i Betänkandet anført äro af ingen vikt. Utskottet åberopar, att Riksdagen till Kongl. Maj:t måtte låta utarbete och för Riksdagen framlägga förslag till lag om vården af omyndigs egendom. Nu frågas, hvad hör detta hit? Om Kongl. Maj:t upptager framställningen och låter utarbete ett lagförslag i angifven syftning, så har detta förslag en lång bana att genomlöpa, innan det blir lag, och åtminstone under tiden kommer detta tillstånd, att en myndig person eger en tyst förmånsrätt, att fortfara, oafsedt att förslaget verkligen icke afser en ändring i Handelsbalken utan blott af mig till gagnet betviflade förordnanden angående förvaltningen af omyndiges medel. Helt nyss har i den trakt, der jag är bosatt, en person fått sig förmånsrätt tillerkänd för en större fordran uti en annan persons konkurs, hvilken sistnämnda person redan för fem eller sex år sedan afträdde det förmynderskap han innehaft för den förstnämnda. Jag är icke i tillfälle att nu formulera något bestämdt för-

slag, men anser att Lag-Utskottet bort med ett sådant framkomma, och då jag har anledning antaga, att äfven inom Andra Kammaren skall väckas fråga om återsändande till Lag-Utskottet af ifrågavarande ärende, yrkar jag att denna Kammare måtte besluta, att Herr Walbergs motion, för så vidt den afser ändring i föreskriften om förmänsrätt för omyndigs fordran, till Lag-Utskottet återremitteras.

Herr Berg: Jag skulle visserligen kunnat inskränka mig till att instämma i hvad den siste värde talaren yttrat, men då han dervid icke nämnt en sak, som jag äfven anser vara särdeles vigtig, ber jag att få tillägga att jag tror, att den tysta förmänsrätten skall menligt inverka på in-teckningars värde och, då man vet huru svårt det är att få belåna in-teckningar, får jag med detta ytterligare skäl begära att motionen måtte till Lag-Utskottet återremitteras.

Herr von Gegerfelt: Jag skall med några ord besvara de emot Utskottets Betänkande framställda anmärkningar. Villigt medgifves, att under den tid då omyndig för dess hos förmyndare in-nestående medel kunde hafva förmänsrätt framför in-tecknade fordringar, goda skäl funnits till nu ifrågaställda lagförändring, men numera, då sådant icke kan ske, synes frågan vara af ringa vigt. Deremot bör ej förbises att en förändring i den af motionären angifna syftning har sina stora olägenheter. Hvar och en känner i hvilket förhållande en omyndig står till sin förmyndare, synnerligen om denne sistnämnde är fader eller moder, och att den omyndige i det längsta vill undandraga sig att genom väckande af rättegång utfå medel, som hos förmyndaren kunna vara in-nestående. Skulle det nu ej vara hårdt, om den nyss myndig-blifne, genom försummelse att ej genast utkräfva sin rätt, skulle gå miste om hvad han eger? På Kongl. Maj:ts pröfning är för närvarande beroende en af Riksdagen aflämnad skrifvelse, hvarigenom mera för myndlingars betryggande föreskrifter rörande förvaltning af deras medel påkallats och en förändring i motsatt riktning torde åtminstone nu icke vara lämplig. Jag känner icke mer än ett enda prejudikat af sådant innehåll, som Grefve Mörner omförmålt; och får jag, med anledning af hvad jag sålunda andragit, yrka att Kammaren måtte till Lag-Utskottets ifrågavarande Betänkande lemna bifall.

Grefve Mörner, Oscar: Den siste talaren har yttrat, att under den långa tid, som förflöt, innan den förmänsrätt, som tillkommer omyndig för hos förmyndare in-nestående medel, flyttades efter in-teckningar, någon klagan ej hördes deröfver, att tiden, under hvilken förmänsrätten för omyndigs medel finge fortfara, ej blifvit begränsad. Detta må vara, men faller sig också helt naturligt. Huru ofta får icke en mindre sak stå tillbaka för en större af än mera vigt, och den om in-teckningars framflyttande var så af behovet påkallad och så allmänt önskad, att man förbisåg hvad vidare kunde behöfva stad-gas. Vidare talade Herr Gegerfelt om den omyndiges känslsamhet, och det der kan visserligen vara godt och väl, men kan jag väl ega rättighet utöfva ädelmod på en annans bekostnad, och, om jag vet att, derest jag dröjer med utkräfvandet af min fordran, det sannolikt

icke blifver jag utan andra, som deraf blifva lidande, är ädelmodet och grannlagenheten icke att mycket uppskatta, och långt ifrån att uppmuntra sådant, bör det i möjligaste mån förhindras. Fortfarande vidhåller jag mitt yrkande om återremiss.

Herr Berg: Jag instämmer åter i hvad den siste talaren sagt, och vill endast tillägga, att just det skäl Herr von Gegerfelt andragit såsom stöd för sitt yrkande om bifall till Lag-Utskottets Betänkande, nemligen att ej störa ett godt förhållande mellan en far och förmyndare och dess myndlingar, synes mig tala för att det bör återremitteras, ty om en far och förmyndare ej vill göra rätt utan att andras rätt kränkes, bör heldre det goda förhållandet störas. Han yttrade äfven, att den omyndig tillkommande förmånsrätt ej hade inverkan på in-teckningar. Jag vet väl, att denna förmånsrätt ej inverkar på de in-teckningar som tillkommit före förmynderskapet, men att det deremot har inflytande på dem som derefter blifvit meddelade. Jag yrkar fortfarande återremiss.

Herr von Gegerfelt: Jag har endast begärt ordet för att i anledning af den siste talarens yttrande upplysa att, enligt Kongl. Förordningen den 8 Oktober 1861, kan in-tecknad fordran icke i något fall komma att stå efter fordran, som omyndig person kan ega hos sin förmyndare.

Sedan öfverläggningen förklarats slutad, samt Herr Grefven och Talmannen upptagit de derunder gjorda yrkanden å dels bifall till Lag-Utskottets förevarande Utlåtande och dels återremiss deraf, framställde Herr Grefven och Talmannen först proposition på bifall till Utlåtandet, hvarvid svarades många nej, blandade med ja, och sedermera proposition på återremiss deraf, då svaren utföllo med många ja blandade med nej; och förklarades ja nu hafva varit öfvervägande.

Herr von Gegerfelt begärde votering.

Uppsattes, justerades och anslogs en så lydande voteringsproposition:

Den, som bifaller Lag-Utskottets Utlåtande N:o 16, röstar

ja;

Den det ej vill, röstar

nej;

Vinner nej, återförvisar Kammarerna detta Utlåtande.

Omröstningen företogs, och befunnos vid dess slut rösterna hafva utfallit sålunda:

Ja — 30;

Nej — 42.

Föredrogs ånyo och bifölls Lag-Utskottets den 1 och 2 dennes bordlagda Utlåtande N:o 17, i anledning af väckt motion om ändring af 3 kap. 5 och 7 §§ Ärfdabalken.

Anmälades och bordlades Andra Kammarens protokollsutdrag N:o 119, med delgifvande af Kammarens beslut öfver dess Tillfälliga Utskotts Utlåtande N:o 2, i anledning af Herr Åke Anderssons motion N:o 62, om rättighet för rusthållare vid de indelta kavalleriregementena att under vissa vilkor begagna nummerhästen till måttligt arbete.

Kammaren åtskiljdes kl. ½3 e. m.

In fidem

O. Brakel.

Måndagen den 7 Mars 1870.

Kammaren sammanträdde kl. 10 f. m.

Justerades ett protokollsutdrag för den 5 dennes och protokollet för den 26 sistlidne Februari.

Föredrogs ånyo Stats-Utskottets den 1 och 2 dennes bordlagda Utlåtande N:o 19, i anledning af dels Kongl. Maj:ts nådiga Proposition angående anslag till fortsättande af Statens jernvägsbyggnader, dels enskilde motionärers framställningar i fråga om stambanornas spårvidd och anläggningssätt samt angående understöd eller räntegaranti för ifrågasatta jernvägsanläggningar.

Härvid anmälde sig och yttrade:

Grefve Mörner, Carl Göran: Uti femte punkten af föreva-